

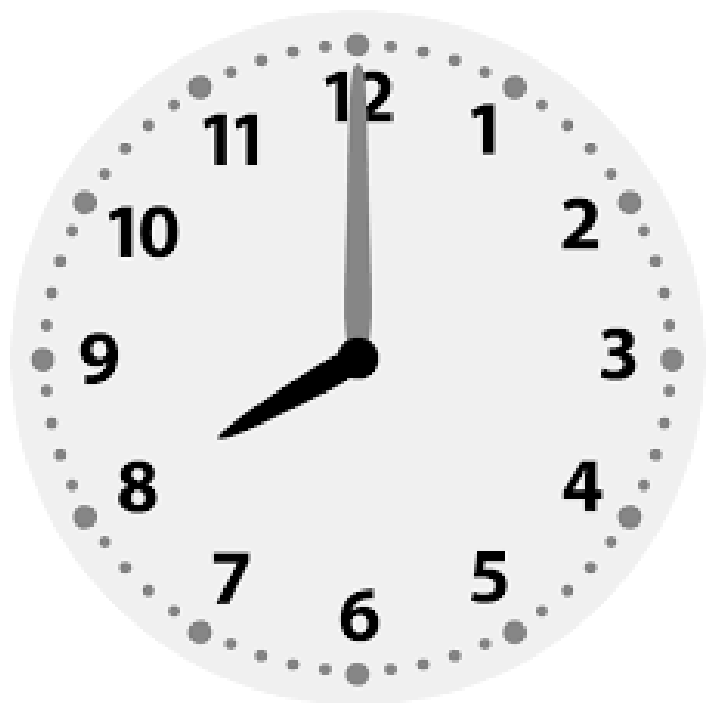
Energie besparen Wat kan je zelf doen?

SME brengt duurzaamheid dichterbij

- De wereld een klein beetje duurzamer.
- Duurzaamheid dichterbij mensen:
  - Handvatten bieden
  - Praktisch en leuk maken
  - Waar gaat het om?
  - Wat kan ik zelf doen?

Programma van vanavond

- Waarom zou je energie besparen?
- Wat is er aan de hand?
- Energiequiz
- Afronding

Waarom zou je energie besparen?

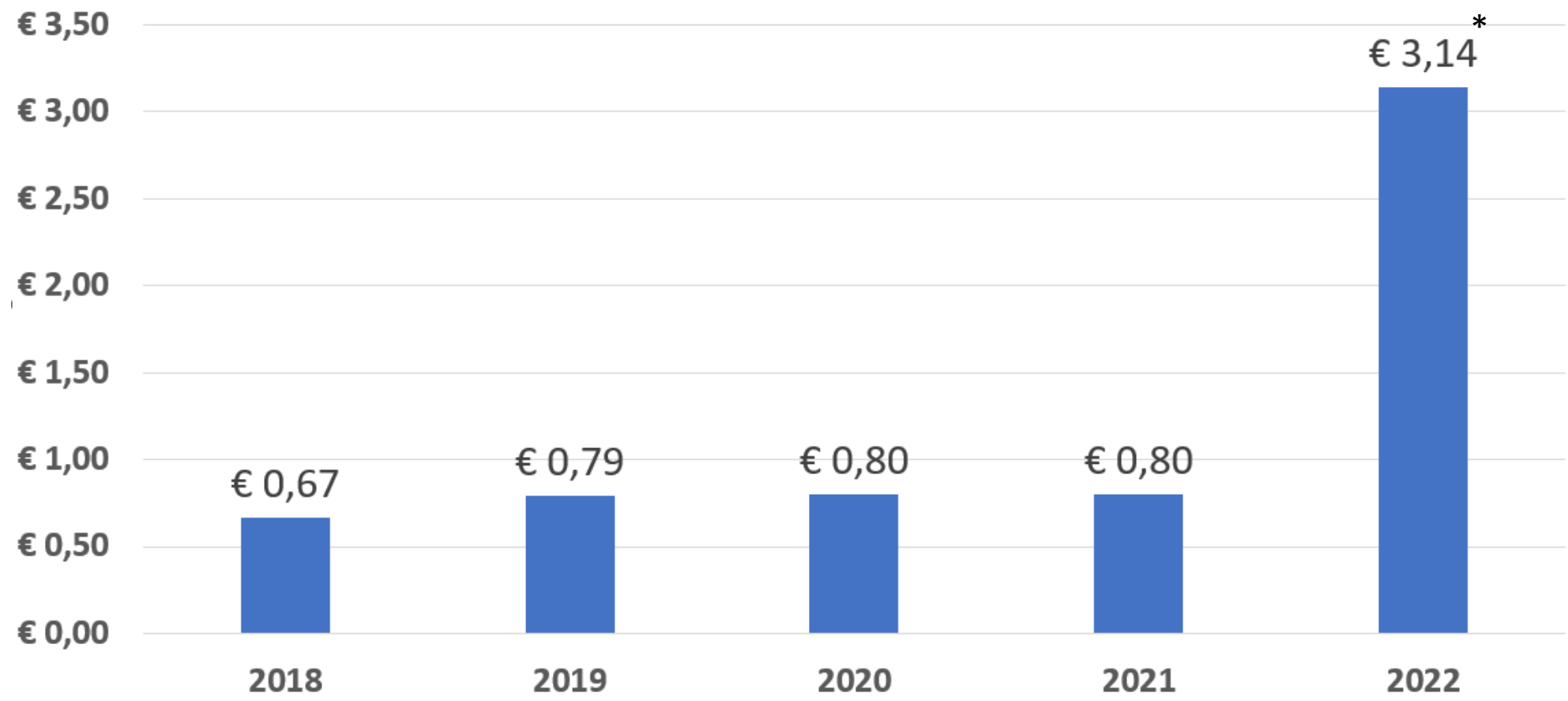
- Geld besparen.
- Minder afhankelijk zijn van instabiele regio's: Rusland, Midden-Oosten.
- Tegengaan van internationale conflicten en oorlogen om gas en olievoorraden zeker te stellen.
- Versterkt broeikaseffect.
- Aardgasvrij in 2030, maar zoveel groene energie kunnen we (voorlopig) niet maken.

Wat is er aan de hand?

*Gemiddelde tarief verschillende leveranciers, november 2022

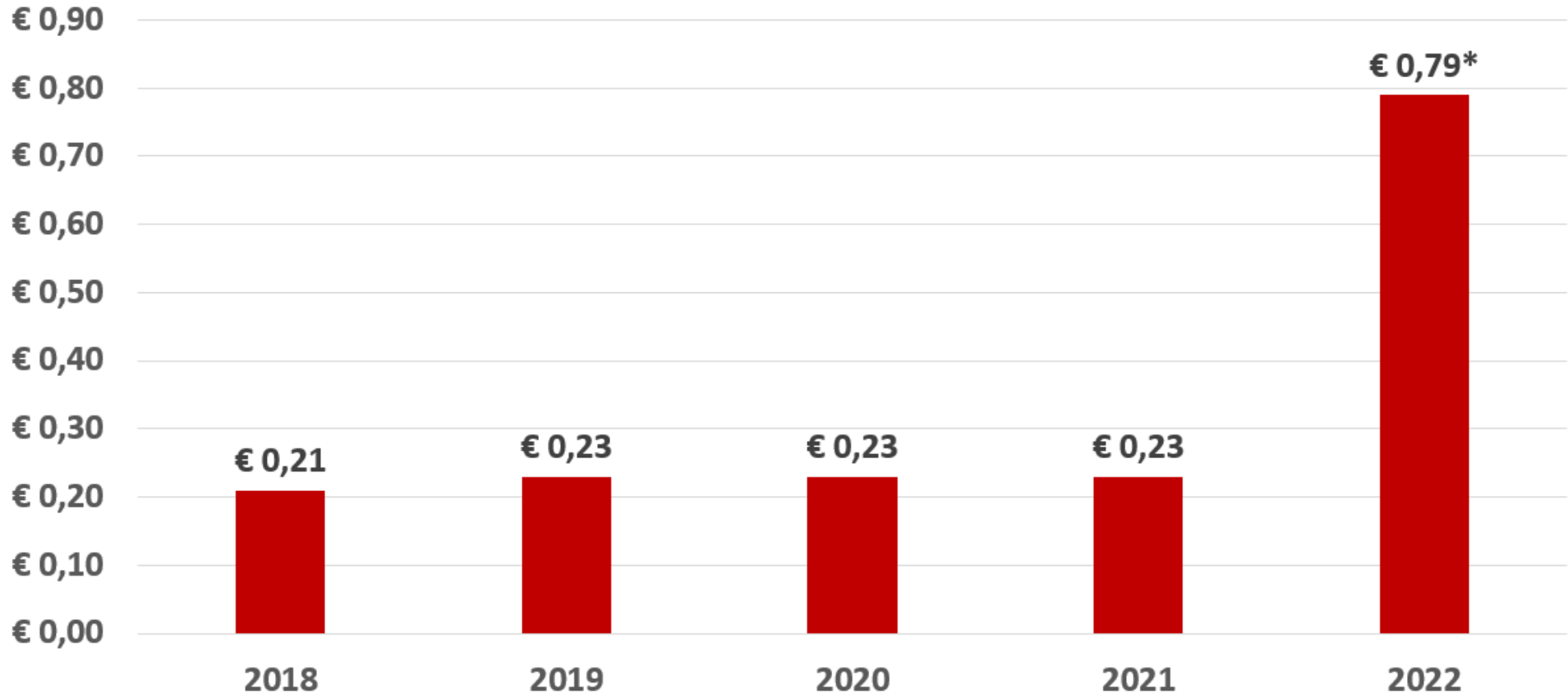
Gas inclusief

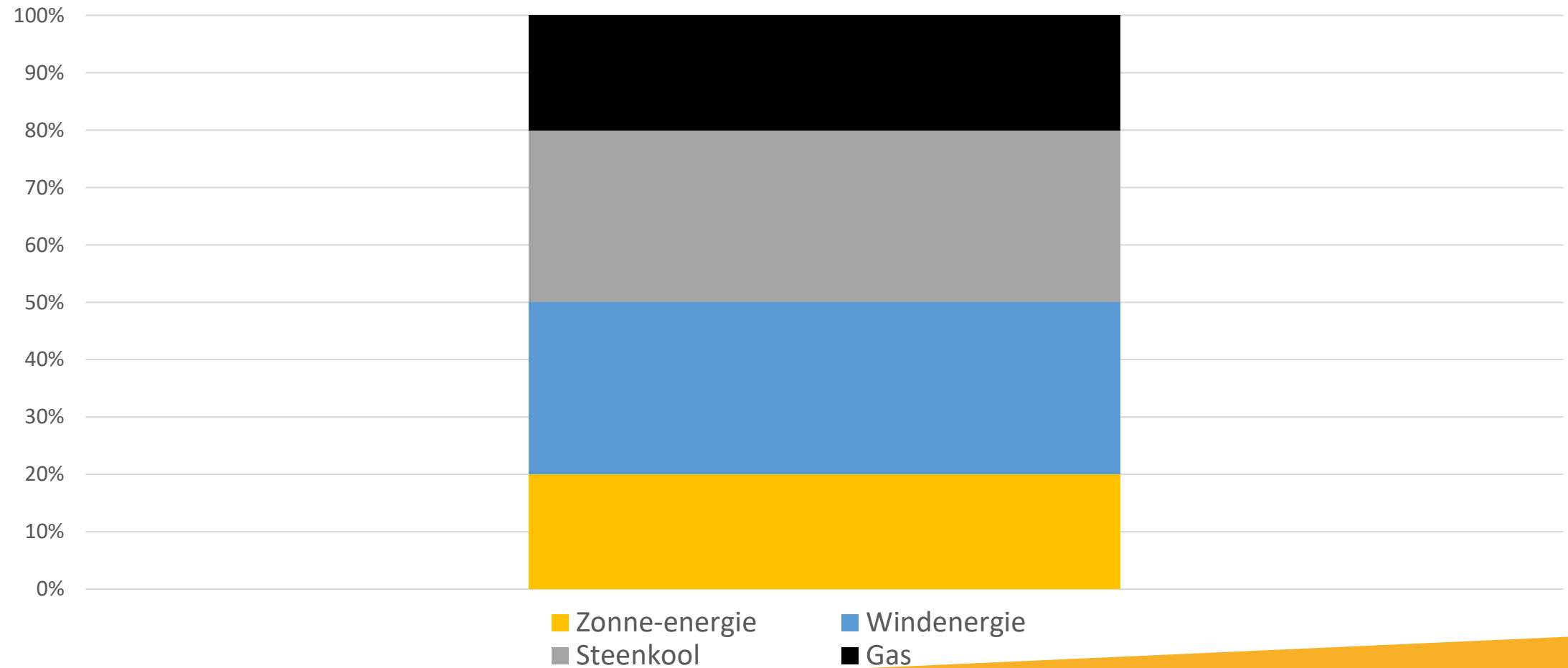
*Gemiddelde tarief verschillende leveranciers, november 2022

Elektra inclusief

Elektraprijs: merit order

Opbouw rekening

- Elektra & gas:
  - **levering (leverancier)**
  - **energiebelasting incl. btw (overheid)**
  - **opslag duurzame energie incl. btw (overheid)**
- Vastrecht (leverancier)
- Netbeheer (netbeheerder)
-
- Teruggave energiebelasting (overheid) → deze krijg je terug!

Waarom is het voor 'nieuwkomers' en overstappers nou extra duur?

- Energie wordt vooraf ingekocht.
- Ook bij aflopend contract.
- Nieuw? Niet ingekocht, dus huidige marktprijzen.
- Overstappen? Zelden gunstig op dit moment.

Het prijsplafond

- November en december 2022: huishoudens krijgen twee keer €190 korting (totaal €380).
  - Uitbetaling verschilt per leverancier.
- Prijsplafond start (in principe) op 1 jan 2023.
  - Anders: huishoudens krijgen opnieuw vast bedrag (kan €190 zijn).

Het prijsplafond

- Stroom: 2900 kWh voor €0,40 per kWh (incl. belastingen).
- Gas: 1200 m³ voor €1,45 per m³ (incl. belastingen).
- Warmtenet: 37 Gigajoule voor €47,39 per GJ.
- Alles daarboven contractprijs

Het prijsplafond

Wat ga ik betalen?

- Vast contract met lagere tarieven? Je betaalt je contracttarieven.
- Vast contract met hogere tarieven? Je betaalt tot deze hoeveelheden verbruik het prijsplafond, daarboven jouw contracttarieven.
- Variabel contract? Je betaalt tot deze hoeveelheden verbruik het prijsplafond, daarboven jouw variabele tarief.

Het prijsplafond

- Wordt nog uitgewerkt:
  - Overheid: leveranciers moeten weer vaste contracten aanbieden.
  - Leveranciers: wij willen hoge boetes voor contract eerder opzeggen.
- BTW gaat weer van 9% naar 21%
  - Over energielasting en ODE
- Teruggave energielasting 2023: €597 per jaar
  - In 2022 was dit €824

Energietoeslag

www.iasz.nl

- De energietoeslag is een bijdrage voor de energiekosten
- Bijdrage: € 1.300
- Voor 1 oktober: Als u al eerder een deel van het bedrag heeft ontvangen, krijgt u de rest automatisch eind oktober.
- Na 1 oktober: Als u voor het eerst de energietoeslag aanvraagt krijgt u het bedrag in één keer.
- Controleer of u recht heeft op dit bedrag. Let goed op de eisen, zoals grenzen voor het inkomen.

Energiequiz!

Wat gaan we doen?

- In groepjes van maximaal 4 pers
- Verdeel uw win-kansen!
- 15 multiple choice vragen.
- Goed overleggen, maar let op de burens. Zij hebben ook oren 😊.
- Daarna gaan we het bespreken.

1. Hoeveel elektriciteit verbruikt een gemiddeld huishouden (2,3 personen) in Nederland per jaar?

- a. 1.500 kWh.
- b. 3.400 kWh.
- c. 4.800 kWh

Antwoord B: 3400 kWh

1500 kWh is nog minder dan een één persoonshuishouden.

4800 kWh is al een stuk meer dan een 5 persoonshuishouden.

We zijn met z'n allen aan het dalen. Sommige websites noemen 2830 kWh als gemiddelde. Dat komt meer in de buurt van het gemiddelde dat de overheid als plafond gebruikt.

2. Wat kostte elektriciteit gemiddeld (all-in prijspeil 2021), voordat al deze ellende begon?

- a. Elektriciteit was gratis in Nederland.
- b. 1 kWh kost € 0,23.
- c. 1 kWh kost € 0,70

Antwoord B: 23 cent

Gratis was het zeker niet.

In 2021:

8 cent leveringskosten (leverancier)

11 cent energiebelasting (overheid)

4 cent opslag duurzame energie (overheid)

In 2022:

53-128 cent Leveringskosten (leverancier)

4,5 cent energiebelasting (overheid)

3,7 cent Opslag duurzame energie
(overheid)

Andere belangrijke onderdelen van de energierekening zijn:

Het vastrecht (leverancier)

Netbeheer (Netbeheer/overheid)

Vermindering energiebelasting
(overheid in 2022, 824 euro)

3. Welke actie kost **geen** 1 kWh elektriciteit?

- a. 2 avonden van ongeveer 3 uur TV kijken.
- b. 4 avonden (4 uur) licht van één 60 watt gloeilamp.
- c. 22 avonden (4 uur) licht van een 11 watt led/spaarlamp met lichtsterkte 60 watt.
- d. 50x een maaltijd opwarmen in de magnetron.

Antwoord D: 50x een maaltijd opwarmen in de magnetron

50 Keer een maaltijd opwarmen kost meer dan 1kWh elektra, namelijk ongeveer het dubbele.

De andere opties kosten allemaal ongeveer 1 kWh.

4. De gasprijs is het afgelopen jaar gemiddeld flink gestegen. Waar kun je het meest op besparen? (Als je hier uiteraard gas voor gebruikt.)

- a. Koken
- b. Warm water met name douchen
- c. De verwarming

Antwoord C: De verwarming

Hoe zou je kunnen besparen?

Antwoord C: De verwarming

- Verwarming graadje lager
- Verwarming 's nachts op 16 °C
- Verwarming lager als je even weg gaat (15 min).
- Geen bank voor de verwarming
- Gordijnen dicht (ook niet voor de verwarming)
- Vloerverwarming is een uitzondering!

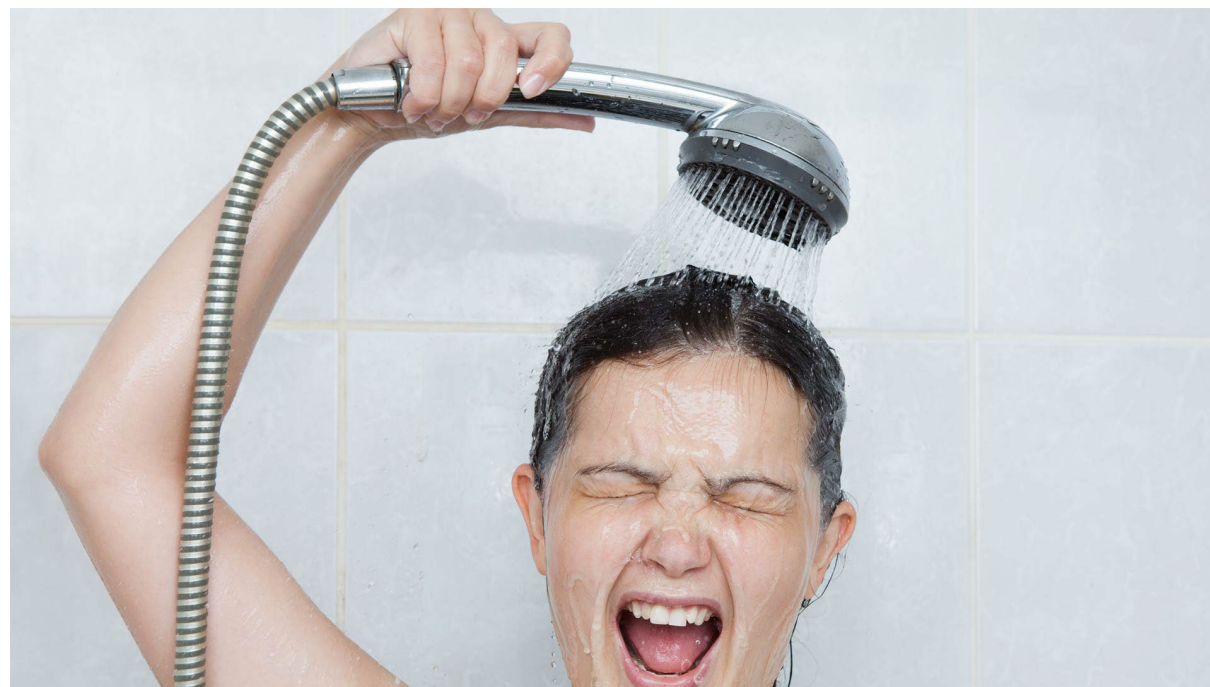

Hoe kun je besparen op warm water?

Hoe kun je besparen op warm water?

- Niet gebruiken als het niet nodig is.
- Zet de kraan terug naar koud.
- Korter douchen, dagelijks iedere minuut korter €61 per jaar (bij een spaardouche €34 per jaar).
- Kouder douchen

5. Wat gebeurt er als je over het prijsplafond heen gaat?

- a. Niets, je blijft dezelfde tarieven betalen als onder het plafond.
- b. Niets, het prijsplafond is bedoeld voor grootverbruikers (bedrijven, e.d.)
- c. Veel, over de hoeveelheid die je verbruikt boven het prijsplafond betaal je de contractprijs.
- d. Niets, je kan niet door het plafond heen.

Antwoord C: Veel

Over de hoeveelheid die je verbruikt boven het prijsplafond betaal je de contractprijs.

Voorbeeld: Thijs woont samen met Marleen in een tussenwoning. Het gemiddeld gasverbruik is 1120 kuub per jaar. Het stroomverbruik ligt op 2810 kWh.

Thijs en Marleen blijven voor zowel gas als elektra onder het plafond. Voor gas gaan zij maximaal $1120 \times \text{€ } 1,45 = \text{€ } 1624$ betalen. Aan elektriciteit zijn ze $2810 \times \text{€ } 0,40 = \text{€ } 1124$ kwijt. In totaal betalen ze dus maximaal € 2748.

6. Op hoeveel graden kan je Cv-ketel het beste ingesteld staan?

- a. Kamertemperatuur
- b. 40 graden
- c. 60 graden
- d. 80 graden

Antwoord C: 60 graden

De Cv-ketel staat niet standaard op 60 graden, maar vaak op 80 graden. Dit kost onnodig veel energie en kosten.

Dit kan tot wel €140 per jaar besparen. Daarnaast bespaar je ook 94-140kg CO₂.

Hulp nodig hoe je dit doet?

www.zetmop60.nl

7. Door de verwarming 's nachts op 16 graden te zetten, bespaar je gemiddeld .... per jaar

- a. € 275,-.
- b. € 100,-.
- c. € 0,-.
- d. Het kost geld, omdat je je woning 's morgens weer op moet warmen.

Antwoord A: € 275,-

Het opwarmen van de woning is dus NIET duurder, een heel hardnekkig fabel.

Vloerverwarming moet je wel op dezelfde temperatuur houden!

8. Je huis ventileren is heel belangrijk. Wat is niet waar:

- a. Voortdurend ventileren via open ventilatieroosters of klepraampje is de makkelijkste manier.
- b. Kwartiertje luchten? Zet de thermostaat hoger.
- c. Ventileer extra tijdens het douchen en het koken.
- d. Vochtige lucht verwarmt moeilijker dan droge lucht, ventileren scheelt dus in stookkosten.

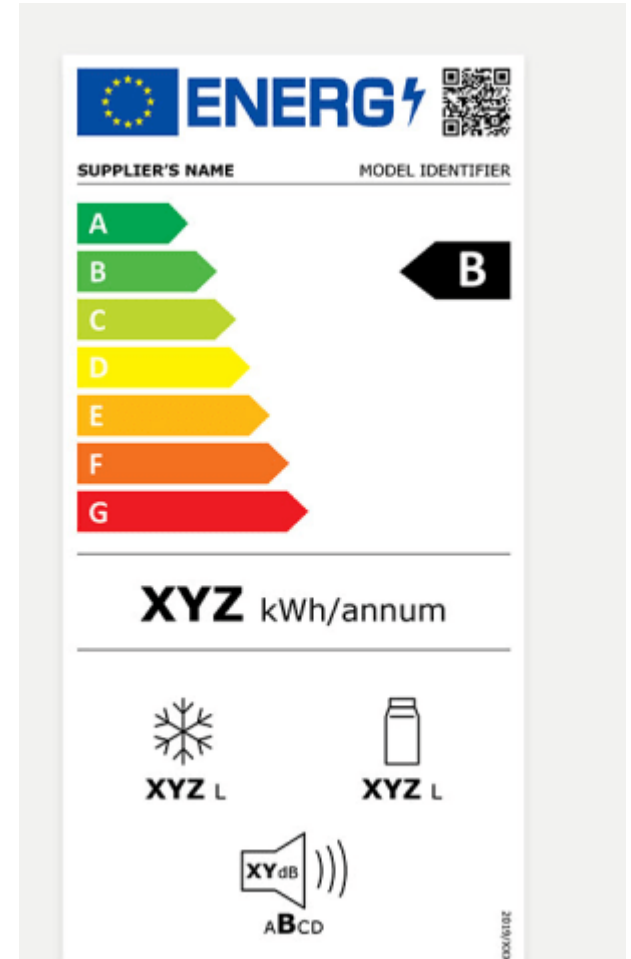
Antwoord B: Zet de thermostaat hoger

- Elke dag een kwartiertje luchten. Zet tijdens het luchten wel de thermostaat laag.
- Kook met de deksels op de pannen om waterdamp te verminderen;
- Droog na het douchen de muren en douchewand goed na met een trekker.
- Ventileer extra tijdens het douchen, tijdens koken en bij het gebruik van een condens wasdroger of bij het binnen ophangen van de was.

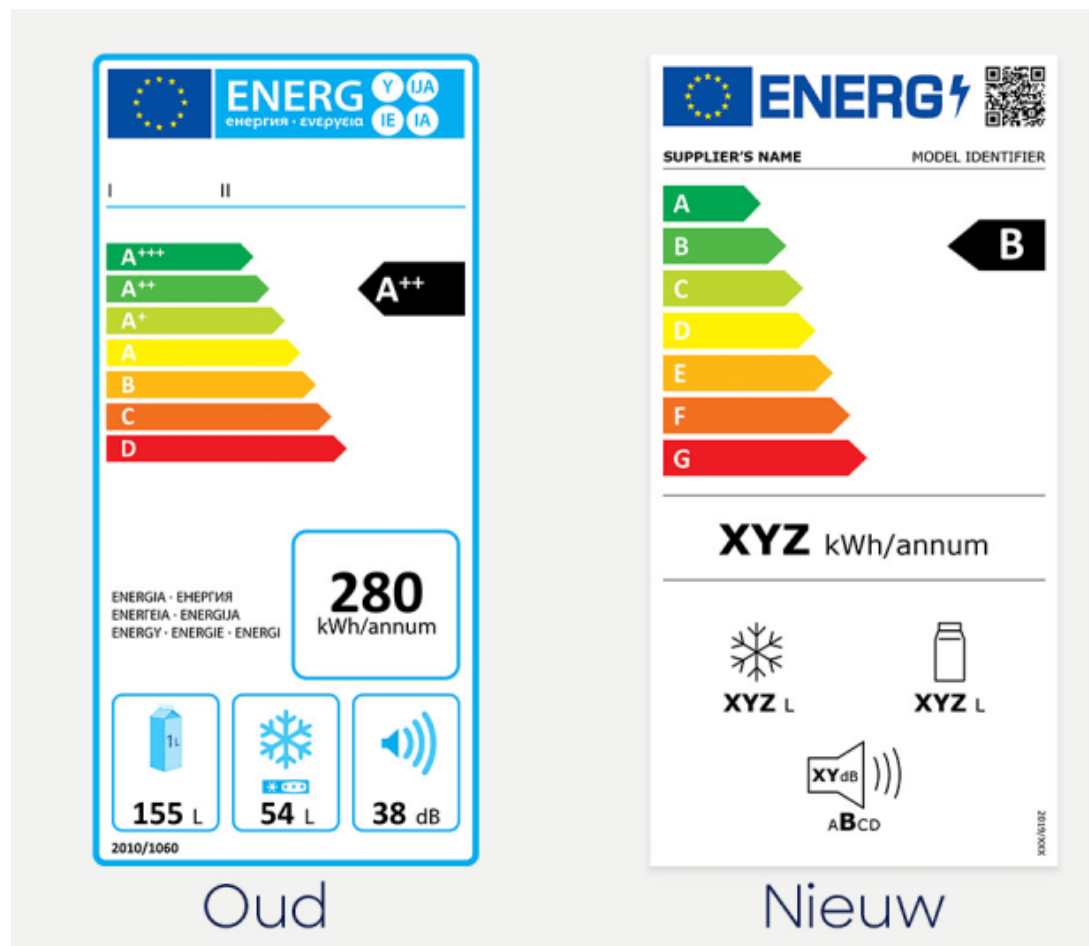

9. Wat betekent B op het energielabel van een koelkast?

- a. Dat het de duurste koelkast is.
- b. Dat de merknaam begint met een B.
- c. Dat deze bijzonder zuinig is.
- d. Dat het eten in deze koelkast 2x zo lang houdbaar is.

Antwoord C: Dat deze heel zuinig is

10. Een ijslaag in de diepvries, wat kost dat?

- a. Niets extra, het ijs houdt de diepvries koud.
- b. Een laagje ijs van 2 mm kost 5% meer energie.
- c. Een laagje ijs van 2 mm kost 10% meer energie.

Antwoord C: 10% meer energie

Ontdooien dus 😊

11. Heffingskorting, vermindering energiebelasting, teruggave energiebelasting, energieheffingskorting? Dit zijn allemaal namen voor het zelfde. Maar wat betekent het?

- a. Groene bedrijven krijgen korting op de belasting omdat ze goed bezig zijn.
- b. Iedereen krijgt standaard geld terug van de overheid op de energierekening, want ze vinden het zelf ook een beetje duur.
- c. Als je zonnepanelen hebt krijg je korting op de energiebelasting.

Antwoord B: Iedereen krijgt het terug

Energie wordt gezien als basisbehoefte.

In 2022 kreeg je €824 terug aan belasting, terwijl de belasting flink is gedaald. In 2023 wordt dit €597 per jaar.

12. Dimmen en uitschakelen, wat is waar?

- a. Steeds aan en uit doen van lampen kost niet méér energie.
- b. Lampen met een dimmer verbruiken altijd meer dan het percentage dat je dimt.
- c. Alle elektronische apparatuur dat in een stopcontact zit verbruikt stroom. Ook als het niet aanstaat.
- d. Antwoord B en C zijn goed
- e. Antwoord A, B en C zijn goed.

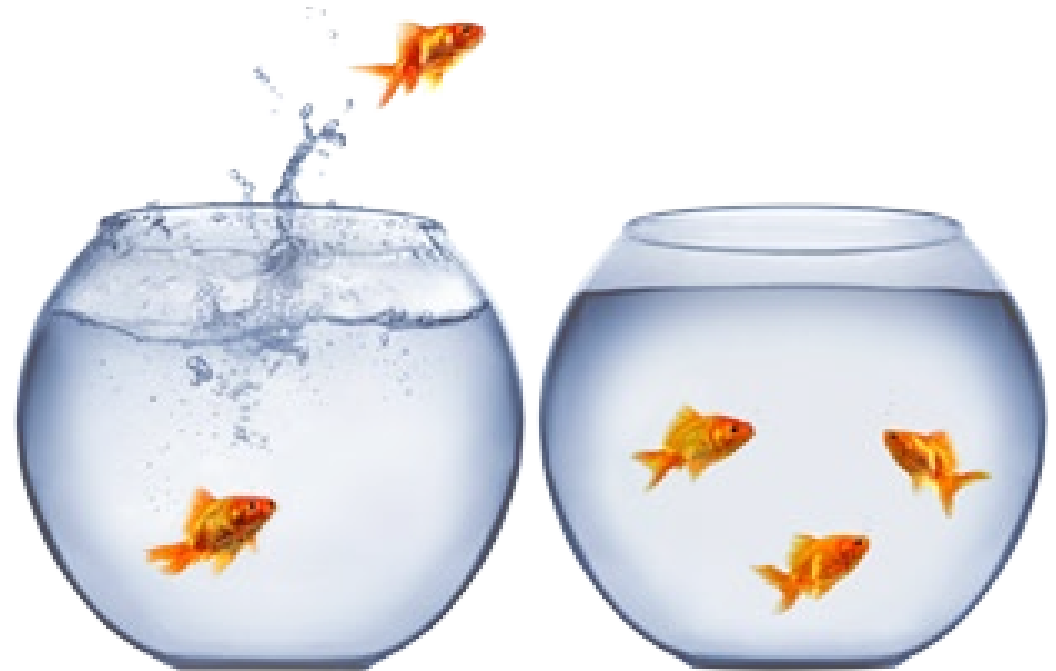
Antwoord E: A, B en C zijn goed

- a. Steeds aan en uit doen van lampen kost niet méér energie.
- b. Lampen met een dimmer verbruiken altijd meer dan het percentage dat je dimt.
- c. Alle elektronische apparatuur dat in een stopcontact zit verbruikt stroom. Ook als het niet aanstaat.

13. Overstappen van energieleverancier is dat slim?

- a. Nee, dat moet je nooit doen.
- b. Dat heeft in deze markt amper zin, de verschillen zijn echt heel klein.
- c. Dat is in deze markt niet altijd voordelig, kijk dus goed naar jouw situatie.
- d. Dat is altijd slim, de welkomstpremies zorgen voor een lagere energierekening.

Antwoord C: in deze markt lang niet altijd voordelig.

Energie wordt vooraf ingekocht voor alle klanten. Ben je nieuw? Dan energie inkopen voor huidige prijzen. Dat is nu duurder.

Toekomst: overstappen kan wel weer voordelig worden. Dan moeten de prijzen eerst dalen.

Overstappen? Let goed op! Wat betaal je precies waarvoor? Boete? Als het te voordelig lijkt, dan is dat vaak ook zo!

14. Hoeveel water verbruikt iemand die 5 minuten onder een gewone douche staat?

- a. 30 liter
- b. 50 liter
- c. 100 liter

Antwoord B: 50 liter

Indicatie:

Kraan 7 liter p/minuut

Gewone douch 10 liter

Spaardouche 5 á 6 liter

Regendouche 18-20 liter

Bad 125 liter

15. Wat is geen energiebesparende kooktip?

- a. Zet de warmtebron laag of uit als het water kookt, heter dan 100 graden wordt het water toch niet.
- b. Doe de deksel op de pan.
- c. Zet de pan op de juiste warmtebron.
- d. Zorg dat het eten goed ver onder water staat, dan is het sneller gaar.

Antwoord D: extra ver onderwater

- Deksel op de pan.
- Zoveel water als nodig.
- Niet te grote pit.
- Gas laag of gewoon uit.
- Afzuigkap-filters af en toe in de afwassen.
- Ontdooien in de koelkast.
- Afkoelen buiten de koelkast.

Wie heeft de meeste antwoorden goed?

Inschattingsvraag!

We wekken een deel van onze energie duurzaam op. Bijvoorbeeld met zonnepanelen en windmolens.

Hoeveel procent van ons totale energieverbruik in Nederland in 2021 werd duurzaam opgewekt?

Tussen de 12 en 13 procent

www.klimaatakkoord.nl